

Nieuwsbrief 5, 21 april 2015

Oekraïne en Rusland hebben beiden een economische vrijhandelszone ingevoerd op de Krim

In augustus 2014 heeft Oekraïne een wet aangenomen voor de periode van tien jaar over het instellen van een vrijhandelszone op de Krim, met de mogelijkheid van verlenging van die termijn.ⁱ Rusland heeft op haar beurt aan het eind van november 2014 ook een wet aangenomen over de invoering van een vrijhandelszone, voor de duur van vijftientig jaar.ⁱⁱ

Voor buitenlanders lijkt deze tegenstrijdigheid mogelijk vreemd en onbegrijpelijk. Echter, zowel Rusland als Oekraïne hebben hun beweegredenen om dit fiscaal gunstige klimaat voor de Krim in te voeren. De beweegreden voor Rusland is dat de Krim een nieuw onderdeel van Rusland is dat door de Russische overheid dient te worden gesteund. Oekraïne is van mening dat het gebied tijdelijk is bezet en dat de handels, financiële en zakelijke betrekkingen met de Krim dienen te worden gereguleerd, hetgeen reden vormt voor het oprichten van de vrijhandelszone.

De Oekraïense wetgeving onderscheidt belastingregimes voor ingezetenen (inclusief rechtspersonen die staan ingeschreven in Oekraïne) en niet-ingezetenen van Oekraïne (rechtspersonen die staan ingeschreven in het bezette gebied Krim).

De Russische wetgeving inzake de oprichting van een vrijhandelszone biedt belastingvoordelen aan zowel inwoners als niet-inwoners van Rusland. De vrijstelling van de winstbelasting en het 0 % tarief voor eigenaren van onroerende zaken en grond op het gebied van de Krim, geldt voor een aantal jaar en is bedoeld om de investeringen te stimuleren. Afgezien hiervan geldt een importhetfing voor goederen die vanuit Oekraïne (of derde landen) de Krim worden ingevoerd.

De Oekraïense wetgeving biedt ook een aantal voordelen voor de Krim en de landbouw-, en energiesector, alsmede op het gebied van niet commerciële activiteiten. De douanewetgeving van Oekraïne behandelt goederen vanaf de Krim die transit door Oekraïne worden gevoerd als transitgoederen uit derde landen.

Conclusie: de EU ondernemer, die zijn of haar bedrijf heeft geregistreerd in Oekraïne (niet op de Krim), is verplicht om douaneheffingen te betalen volgens de Russische wetgeving wanneer goederen aan de Krim worden geleverd (afgezien van de sanctieverboden). Echter, wanneer men ingezetene is van Oekraïne dan kan men tegelijkertijd gebruik maken van Oekraïense belastingvoordelen en van de Russische als zijnde niet- ingezetene.

De sancties zijn ingevoerd, maar wordt er ook tegen geprocedeerd?

Op grond van de EU verordening Nummer 833/2014ⁱⁱⁱ, waarin bepalingen zijn opgenomen tegen financiële instellingen, zijn vijf Russische banken op de sanctielijst geplaatst: Sberbank VTBbank, Gazprombank, Vneshekonombank en Rosselkhozbank. Op grond van artikel 5 van de betreffende verordening, zijn kredietinstellingen die de bevordering van het concurrentievermogen van de Russische economie tot taak hebben of banken waarvan het aandelenpakket voor meer dan 50 % in handen van de overheid is of een persoon met de EU nationaliteit, dan valt deze kredietinstelling onder de sanctiebepalingen. Volgens officiële statistieken per 1 augustus 2014^{iv} zijn 50 % van de aandelen in Sberbank in overheidshanden, 70 % van de aandelen van VTB bank, 100 % van de Vneshekonombank en Rosselkhozbank. Opmerkelijk is dat grootste aandeelhouder van Gazprombank de overheidsinstelling OAO Gazprom is die “slechts” 36 % van de aandelen bezit. Wellicht dat hier het criterium van overwegende invloed op de Russische economie een doorslaggevende rol speelt?

Op grond van EU verordening Nummer 960/2014 zijn op 8 september 2014 met betrekking tot de Russische

oliemaatschappijen Rosneft, Gazpromneft en Transneft sancties ingevoerd.

De beperking van financieringsmogelijkheden, de mogelijkheden van export en zelfs het geven van advies van de zijde van de EU, vallen onder de sanctieregeling vanwege mogelijke invloed op de zakelijke activiteiten, de reputatie en winstgevendheid van Russische kredietinstellingen en oliemaatschappijen. Uit het publicatieblad van de EU blijkt dat Sberbank^v, VTBbank^{vi}, Vneshekonombank^{vii}, Rosneft^{viii} en Gazpromneft^{ix} een zaak hebben aangespannen tegen de Raad van de Europese unie bij het Hof van Justitie van de EU (hierna te noemen: “het Hof”) met de eis de sancties op te heffen.

Op dit moment bevinden voornoemde zaken zich in het onderzoeksstadium. Volgens berichtgeving van de website van het Hof, is besloten om de zaak van Rosneft als eerste te behandelen. De beslissingen over de andere banken en oliemaatschappijen zal dan op precedentbasis worden beslecht, aldus het Hof. Echter, vanuit juridisch oogpunt dient uiteraard elke zaak individueel te worden behandeld op grond van unieke juridische feiten en omstandigheden, zoals ook in de processtukken van de Russische krediet-, en oliemaatschappijen beschreven.

Het dient opgemerkt te worden dat het Hof niet altijd op dezelfde wijze rechtspreekt, hoe opmerkelijk het ook moge klinken, hetgeen dus openingen biedt voor bedrijven om een procedure op te starten.

Sancties op het gebied van financiële-, en handelsbeperkingen zijn met succes door het Hof beslecht in Iraanse en Syrische zaken. Het Hof heeft de argumenten die de Syrische Internationale Islambank had aangevoerd gegrond verklaard. Het betrof argumenten over de ongegrondheid en onwettigheid van de toevoeging van financiële

instellingen aan de sanctielijst aangezien de beperkingen negatieve gevolgen hebben voor de gemiddelde Syrische burger die niets te maken heeft met de reden waarom de sancties zijn opgelegd.^x Echter, tot een precies tegenovergestelde uitspraak leidden de argumenten in de zaak van een Syrisch-Libanese commerciële bank. Het is daarbij van belang om op te merken dat de juridische grondslag van eiser in laatstgenoemde zaak nagenoeg identiek was aan de argumenten die de Russische banken hebben aangevoerd.

Samengevat kan worden gesteld dat we waarschijnlijk nog lang moeten wachten op een uitspraak in de Gazprom, Sberbank en VTBbank. Een zaak wordt vaak pas na meer dan twee jaar op zitting gebracht zodat het de vraag is wat eerder zal plaatsvinden: afschaffing van de sancties of een beslissing door het Hof.^{xi}

Conclusie

(op moment van verschijnen nieuwsbrief nummer 5, 21 april 2015)

Op dit moment, april 2015, worden geen nieuwe sancties door de EU afgekondigd aangezien zich niet alle 28 EU landen op één lijn bevinden. Oostenrijk, Hongarije, Italië, Cyprus, Slowakije, Frankrijk en Tsjechië zijn tegen intensivering van de sancties. Voor de VS is in dit opzicht het sanctiebeleid eenvoudiger. Zij hebben op 24 december 2014 nog een nieuw pakket sancties afgekondigd, waarbij de eerder afgekondigde maatregelen zijn geïntensiveerd tegen personen en bedrijven die bijdragen aan verdere escalatie van het conflict in Oekraïne.

Wat betreft de landen van de EU die tegen nieuwe sancties zijn heeft Rusland getracht een uitzondering te maken op de boycot op import van fruit en groente. Echter, op grond van artikel 2 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VwEU) is het niet mogelijk om de sancties tegen enkele EU landen op te heffen en tegen de anderen niet. De reden daarvoor is dat de EU een eenheid vormt als het om buitenlandse politiek gaat, waartoe dit vraagstuk behoort.

De problematiek over de (uitgestelde) levering aan Rusland van de Franse *Mistral* schepen voor het vervoer van helikopters en tanks is nog altijd niet definitief opgelost. Zolang de sancties van kracht zijn, kan niet worden geleverd. In elk geval heeft Poetin aangegeven dat hij geen schadevergoeding zal eisen vanwege niet (tijdige) levering. Veel contracten voorzien niet in een voor beide partijen werkbaar oplossing wanneer niet kan worden geleverd vanwege de sancties. Zo komt het voor dat bijvoorbeeld een Russische energiegigant die op de sanctielijst staat niet kan leveren en vervolgens door zijn EU afnemers op het matje wordt geroepen vanwege niet-nakoming contractuele verplichtingen.

Voor de EU is een voorwaarde voor eventuele opheffing van de sancties dat het Minsk-II akkoord voor het eind van 2015 volledig wordt nagekomen. Dit lijkt voor Rusland erg voordelig aangezien het akkoord niet voorziet in een teruggave van de Krim aan Oekraïne. Waarschijnlijk redeneert de EU zo dat iets dat illegaal is, zich niet in een contract laat vastleggen maar op grond van internationaal recht dient te worden beslecht.

Wat betreft personen op de sanctielijst. Wederom is duidelijk geworden dat de EU sanctieregelingen niet precies zijn uitgewerkt. In eerdere nieuwsbrieven sprak ik over onduidelijkheden in de tekst zelf of juridische terminologie die niet terugkomt of overeenkomt met de nationale wetgeving van diverse EU landen.

Op dit moment valt op dat bij verlenging in maart 2015 van de sancties tegen personen er 150 personen op de lijst staan, terwijl dit er vorig jaar 151 waren. Eén persoon is komen te vervallen vanwege overlijden. Het betreft hier de vice-voorzitter van de Doema. Echter, in de sanctieregelingen wordt niets gezegd over de wijze waarop in geval van overlijden met de bevroren activa wordt omgegaan en de wijze waarop nabestaanden daar aanspraak op kunnen maken.

Er zal een onderscheid dienen te worden gemaakt tussen activa die bevroren zijn omdat de EU van mening is dat het om onrechtmatig weggesluisd Oekraïns overheidsgeld gaat, en activa die bevroren zijn omdat het om Russische parlementariërs gaat die onder andere de wet op de inlijving bij Rusland van de Krim hebben goedgekeurd. De EU regelgeving zegt daar in elk geval niets over zodat er waarschijnlijk lang zal moeten worden geprocedeerd door nabestaanden teneinde duidelijkheid te krijgen.

Vragen?

De schrijver van de nieuwsbrieven staat klaar om op uw vragen antwoord te geven en om de dialoog gaande te houden. E-mail: hooverdelinden@rechta.com. Tel. + 31 (0) 6 – 21280276. Voor meer informatie over de schrijver zie: www.rechta.com

NOTEN:

ⁱ “Svobodnaja ekonomitsjeskaja zona Krym”

ⁱⁱ EU verordening 833/2014 van 31 juli 2014

ⁱⁱⁱ Het peilmoment om de invloed van de aandeelhouders van de bank te bepalen (art. 5 EU verordening Nr. 833/2014 van 31 juli 2014

^{iv} http://english.pravda.ru/news/russia/02-12-2014/129182-russia_pace-0/

^v Zaaknummer: T-732/14 от 23.10. 2014

^{vi} Zaaknummer: T-734/14 от 24.10.2014

^{vii} Zaaknummer: T-737/14 от 24.10.2014

^{viii} Zaaknummer: T-715/14, от 09.10.2014

^{ix} Zaaknummer: T-735/14, от 24.10.2014

^x Syrian Lebanese Commercial Bank SAL v Council (T-174/12 and T-80/13, 04.02.2014)

^{xi} Op basis van gegevens van de Syrische en Libanese ondernemingen, bedraagt de gemiddelde looptijd van een procedure 20 tot 25 maanden.

Aan deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend. De nieuwsbrieven zijn met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Desalniettemin kan het voorkomen dat er onvolledigheden of onjuistheden in voorkomen. Alle rechten voorbehouden. Copyright: Rechta Advocatuur. 21 april 2015.